

СПРАВА «КРАЄВА ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF KRAYEVA v. UKRAINE)

(Заява № 72858/13)

Стислий виклад рішення від 13 січня 2022 року

23 квітня 2013 року заявниця, яка працювала спеціалістом з декларування імпорتنих вантажів підприємства, подала до митного органу митну декларацію, рахунок фактуру та інші товаросупроводжувальні документи щодо певних товарів, придбаних у швейцарської компанії (далі — продавець). У митній декларації заявниця вказала

вартість товару, яку продавець зазначив у рахунку-фактурі, однак у договорі купівліпродажу товарів була вказана інша вартість товару. Наступного дня, виявивши зазначену невідповідність у документах, заявниця повідомила митний орган про помилку та попросила дати можливість виправити її. Того ж дня заявниця отримала лист від продавця, в якому він визнав, що надіслав їй неправильний рахунок-фактуру. Митний орган відмовив заявниці у прийнятті її письмового пояснення.

24 квітня 2013 року митний орган склав протокол про адміністративне правопорушення щодо заявниці за подання митному органу неправдивих відомостей, що призвело до недоплати ввізного мита. Заявниця оскаржила цей протокол до суду, стверджуючи, що її дії впливали з помилки, допущеної продавцем у рахунку-фактурі, і це підтверджувалося доказами, у тому числі листом продавця від 24 квітня 2013 року.

15 липня 2013 року Ленінський районний суд міста Запоріжжя (далі — суд першої інстанції) закрив провадження у справі про адміністративне правопорушення щодо заявниці у зв'язку з відсутністю у її діях складу адміністративного правопорушення.

Митний орган подав апеляційну скаргу на рішення суду першої інстанції.

23 серпня 2013 року Апеляційний суд Запорізької області (далі — апеляційний суд) задовольнив апеляційну скаргу митного органу, скасував постанову суду першої інстанції, конфіскував товар та зобов'язав заявницю сплатити штраф у розмірі вартості імпортованого товару (48 661,56 євро).

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявниця скаржилася за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція), що штраф, накладений на неї під час провадження про адміністративне правопорушення, був незаконним і непропорційним; за пунктом 1 статті 6 Конвенції на несправедливість провадження у справі про адміністративне правопорушення щодо неї.

Розглянувши скаргу заявниці за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції, Європейський суд вказав, що апеляційний суд лише в загальних формулюваннях послався на «характер вчиненого правопорушення та спосіб його вчинення», «дані про особу [заявниці]» та «майновий стан», не зазначивши додаткових відомостей, а текст постанови апеляційного суду не містив жодної оцінки відповідних обставин, у тому числі ставлення та поведінки заявниці, зв'язку між її поведінкою та правопорушенням або оцінки її майнового стану. Європейський суд вважає, що межі проведеного національними судами розгляду справи були занадто вузьким, щоб відповідати вимозі встановлення «справедливого балансу», притаманній другому абзацу статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

Європейський суд дійшов висновку, що накладене на заявницю стягнення, зокрема, розмір штрафу, який її зобов'язали сплатити згідно з постановою апеляційного суду, становило непропорційне втручання у її майнові права, та констатував порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

Щодо скарги заявниці за пунктом 1 статті 6 Конвенції, Європейський суд зазначив, що він розглянув основне питання скарги заявниці, зокрема непропорційний характер втручання в її майнові права внаслідок накладення на неї стягнення в адміністративному провадженні, і немає необхідності у винесенні окремого рішення щодо

прийнятності та суті наведених тверджень заявниці про порушення статті 6 Конвенції.

Крім того, Європейський суд зауважив, що національне законодавство дозволяє заявниці вимагати перегляду справи та дає право національним судам у поновленому провадженні прямо застосовувати Конвенцію та практику Європейського суду у випадку суперечності між ними та положеннями національного законодавства.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. Оголошує прийнятною скаргу за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції;
2. Постановляє, що було порушено статтю 1 Першого протоколу до Конвенції;
3. Постановляє, що немає необхідності розглядати прийнятність та суть скарги заявниці за статтею 6 Конвенції; 4. Відхиляє вимогу заявниці щодо справедливої сатисфакції».